

Český svaz včelařů, o. s.

Výroční zpráva za rok 2012

**Kontrola realizace šlechtitelského programu plemene včely
medonosné kraňské**

**Dle zákona č. 154/2000 sb. o šlechtění, plemenitbě a evidenci
hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů
(plemenářský zákon)**

Český svaz včelařů, o. s.

Křemencova 8, 115 24, Praha 1, IČ: 00 443 239

Uznané chovatelské sdružení včely kraňské.

*Rozhodnutím MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY,
č. j. 120109/01 - 7010, ze dne 11. 5. 2001*

Kontrola realizace šlechtitelského programu plemene

Výroční zpráva za rok 2012

Obsah:

1. Výchozí předpoklady
- 1.2. Organizace šlechtitelské práce v chovu včel v ČR
- 1.3. Směr šlechtění
- 1.4. Stav včelstev v kontrole užitečnosti
2. Chovný cíl a standard plemene
- 2.1. Hlavní směry chovného cíle
- 2.2. Základní parametry chovného cíle
3. Realizace šlechtitelského programu
- 3.1. Účastníci programu
- 3.2. Vyhodnocení sledovaných vlastností za rok 2012
4. Přehled počtu odchovaných včelstev ve šlechtitelských chovech za rok 2012
5. Příloha: Tabulky 1-4

1. Výchozí předpoklady

1.1. Tendence evropského chovu včel

Evropští chovatelé tradičně chovají materiál s dlouhou tradicí, ale též materiál dovezený, u něhož jsou deklarovány vlastnosti, které se na dcerách dalších generacích neprojeví. V důsledku hybridizace dochází lokálně ke zhoršení některých vlastností včelstev a ke ztrátě vyrovnanosti. U žádného plemene nebo linie nebyla dosud prokázána lepší tolerance k nemocem.

1.2. Organizace šlechtitelské práce v chovu včel v ČR

Chovatelské sdružení včely medonosné se řídilo chovatelským řádem (dále CHŘ) a příručkou plemenářské práce (dále PPP).

1.3. Směr šlechtění

Včela medonosná kraňská se v podmínkách ČR plně osvědčila pro svoje vlastnosti. Plemeno je nadále šlechtěno na kombinaci užitkových vlastností s výrazným zaměřením na mírnost a odolnost proti nemocem.

1.4. Stav včelstev v kontrole užitkovosti

V kontrole užitkovosti s centrální evidencí bylo v roce 2012 zapojeno 50 aktivních, což představovalo hodnocení 2656 včelstev výběrové základny chovů. V kontrole užitkovosti doporučené (bez centrální evidence) je asi 38 000 včelstev u chovatelů, kteří odebírají šlechtěný materiál od oblastních a rozmnožovacích chovů.

2. Chovný cíl a standard plemene

2.1. Hlavní směry chovného cíle

Zdravá, mírná a nerojivá včelstva s dobrou produkcí.

2.2. Základní parametry chovného cíle

Základními sledovanými parametry včelstev zapojených ve šlechtitelském programu jsou: medný výnos, mírnost, sezení, rojivost, rozvoj, hygienické testy.

Shoda s plemenným standardem se posuzuje morfometrickou analýzou validovanou testy DNA. Podrobnosti stanovuje PPP. Aktuální výsledky morfometrických rozborů jsou přístupné na www.pvpekarov.cz/sgg/m6_1.htm

V roce 2012 bylo vyhodnoceno 102 vzorků od včelstev 36 chovatelů.

3. Realizace šlechtitelského programu

3.1. Účastníci programu

Šlechtitelského programu jsou účastní šlechtitelské a rozmnožovací chovy, uvedené v aktuálním seznamu na www.vcelarstvi.cz

3.2. Vyhodnocení sledovaných vlastností za rok 2012

U včelstev zapojených do šlechtitelského programu proběhlo kompletní hodnocení na formuláři Přehled hodnocení včelstev. Byly sumarizovány tyto vlastnosti: mírnost, sezení, rojivost, rozvoj.

Souhrn za hodnocené chovy:

Období	2012	mírnost	sezení	rojivost	rozvoj
Hodnoceno včelstev	2656	1,7	1,3	1,2	1,4
Požadavek minimálně		1,5	2,0	2,0	1,8

Podrobnosti viz tabulka 1 v příloze.

Dlouhodobá tendence v těchto sledovaných vlastnostech je setrvalý stav.

Závěr: Ve většině sledovaných vlastností je průměrná úroveň chovů lepší, než jsou minimální požadavky dané šlechtitelským programem. Pouze mírnost včelstev překročila minimální požadavky. Včelstva nevyhovující jsou v jednotlivých chovech evidována a jsou zde měněny matky za matky osvědčeného původu.

4. Přehled počtu odchovaných včelstev ve šlechtitelských chovech za rok 2012

Počet matek z rozmnožovacích chovů vykázaných jako prodané v roce 2012: 20 225

Počet matek ze šlechtitelských chovů vykázaných jako prodané v roce 2012: 20 145

Podrobnosti viz tabulky 2 a 3 v příloze. Srovnání uplynulých let je v tabulce 4.

Zdroje dat: evidence zaslaná chovateli na sekretariát PRV ČSV.

V Praze, 18. ledna 2013

Ing. Dalibor Titěra, zootechnik chovatelského sdružení

5. Příloha

Tabulka 1

Vyhodnocení sledovaných vlastností včelstev v kontrole užítkovosti za rok 2012

Chovatel	číslo	n2012	mírnost	sezení	rojivost	rozvoj
Dlab	137175	17	1,0	1,2	1,0	1,0
Čecháček	133593	51	1,5	1,7	1,2	1,5
Cimala	139973	90	1,1	1,1	j.s.	j.s.
Doležal	226294	40	1,4	1,4	1,8	1,6
Drda	146077	40	1,4	1,4	1,1	1,4
Halásek	155622	47	1,7	j.s.	j.s.	j.s.
Horký	103505	86	1,1	1,1	1,0	1,2
Janoušek	147234	40	1,3	1,3	1,0	1,4
Janšta	155408	25	1,4	1,3	1,3	1,9
Kašná	157896	20	1,9	1,5	1,3	1,3
Kolerus	158239	40	1,0	1,3	1,0	1,2
Kolář	137568	40	1,7	1,4	1,6	1,5
Konupčík	116085	33	1,3	1,0	1,0	1,0
Kolomý	134428	31	1,1	1,1	1,0	1,0
Kučera	169946	112	1,0	1,1	1,0	1,4
Kurtinová	172749	92	1,1	1,1	1,2	1,2
Kytner	106005	40	1,0	1,0	1,0	1,5
Langerová	167533	40	1,7	1,9	1,1	1,5
Mandát	151242	40	1,0	1,1	1,2	1,6
Marada	106094	94	1,3	1,1	nevyplněno	nevyplněno
Melichar	134548	41	1,2	1,4	1,2	1,5
Olžbutová	183146	40	1,3	1,0	1,0	1,0
Pišek	158192	40	1,5	1,4	1,4	1,3
Průcha	111307	40	1,4	1,4	1,1	1,6
Sedláček	158329	203	1,8	1,7	1,2	1,3
Scherling	158416	40	1,3	1,1	1,2	1,4
Sláma	146675	33	j.s.	j.s.	j.s.	j.s.
SOUV	137694	82	1,1	1,3	1,2	1,2
Srkala	135661	40	1,9	1,6	1,4	1,2
Stejskal	167937	40	1,0	1,0	1,0	1,2
Strouhal	151431	40	1,5	1,4	1,3	1,6
Šefčík	102854	40	1,6	1,7	1,8	1,9
Ševčík	104354	40	1,5	1,3	1,0	1,1
Šilhán	133713	26	1,5	1,4	1,4	1,4
Texl	126131	63	1,3	1,5	1,2	1,3
Toman	157886	40	1,6	1,4	1,8	1,4
Úškrt	105087	10	1,0	1,2	1,1	2,0

Jabloňany	176087	85	1,0	1,0	1,0	1,5
Pekařov		60	1,2	1,6	1,1	j.s.
Větrovský	107178	40	1,5	1,6	1,9	1,7
Vozdecká	178720	20	1,8	1,6	1,3	1,3
Kývalka	147228	134	1,1	1,1	1,1	1,2
Liběchov	168639	79	1,2	1,3	1,3	1,3
Přerov	132898	58	1,1	1,0	1,0	1,4
Dol	136209	40	1,1	1,4	1,1	2,1
Skřivánek	168640	114	1,2	1,2	1,1	1,3
Zubří	168038	110	1,5	1,3	1,0	1,3
Zemánek	140002	40	1,1	1,0	1,0	1,1

Poznámka:
j.s. chovatel
používá
jinou
stupnici

Tabulka 2

Prodej matek rozmnožovacích chovů v roce 2012

Jméno	Počet prodaných matek
Rajsigl Vít	3611
Strnad Jiří	2935
Prokeš Daniel, Ing.	1332
Vozdecká Miroslava	1211
Chramosta Lubomír	872
Kloz Václav	732
Adamcová Simona	502
Gruna Bronislav	483
Chramosta Jan	481
Skalický Milan	401
Janšta Pavel, Ing.	387
Hába Jaroslav	345
Netinvest, s.r.o.	344
Gabriel Josef	340
Hrabák Jaroslav	322
Měšťan Miloslav	318
Křenek Aleš	303
Šperka Jaroslav	294
Jaša Tomáš, Ing.	264
Sedláček Miroslav	252
Břenda Zdeněk	244
Juráň Jaroslav	240
Borýsek Petr	233
Dohnal Josef	216
Čermák Květoslav, Ing.	213
Tonar Radoslav, Ing.	213
Nováčková Anna	206
Vrzáň Karel	193
Nerad Ladislav	191
Veleba Antonín, Ing.	191
Hořejší Josef	190
Bečka Milan	187
Mašek Miroslav	165
Naider Mirek	161
Březina Václav	147
Wildman Jan	136
Novák Karel	132
Novotný Jaroslav, Ing.	130
Sirotek Jiří	122
Koschant Pavel	121
Pravda Břetislav, Ing.	117
Polách Tomáš	100
Smejkal František	98
Bicera Tomáš	93
Brouček Miloslav, Ing.	86
Studničný Aleš, Ing.	78

Čech Josef	52
Vítková Alena	47
Třasoň Marcel	45
Horký Josef	43
Hrůza Jiří	41
Szop Petr, Ing.	24
Zbranek Věroslav	21
Danihilík Jiří	20
Bednář Stanislav	
Dobešová Pavlína	
Ferenc Ludovít, Ing.	
Gruna Rostislav	
Hoch Václav	
Holínková Marta	
Konečný Pavel, Ing.	
Konupčík Štěpán	
Kopecký Václav	
Kopeček Jaroslav	
Kostka Zbyněk	
Macháček Jan	
Motyka Milan	
Němec Petr	
Opl Bohumil	
Patočková Květoslava	
Pešek Petr	
Pešek Rostislav, Ing.	
Průša Pavel	
Smolík Václav	
Soprová Helena	
Stávková Marie	
Sůsa Josef	
Svášek Zdeněk	
Šanderová Michaela	
Tichý Bohumír	
Vrbínčík Ladislav	
Celkem	20225

Tabulka 3

Prodej matek vyšších šlechtitelských chovů v roce 2012

Jméno	Počet prodaných matek
VÚ Dol	3869
VÚ Kývalka	
VÚ Liběchov	
VÚ Pekařov	
VÚ Přerov-Žeravice	
VÚ Skřivánek	
VÚ Zubří	
Sedláček Jaroslav	1717
Cimala Pavel, Ing.	1658
Kolomý Jan	1363
Včelpo s.r.o.	882
Průcha Milan	813
Srkala Václav	737
Kurtinová Jitka	728
Drda Antonín	727
Plšek Břetislav, PhDr.	629
Úškrt Antonín	588
Kolář Emil	424
Doležal Josef	389
Kolerus Václav	384
SOUV - VVC, o.p.s. Nasavrky	374
Šefčík Josef	349
Marada Vít	347
Janoušek Josef, Ing.	328
Kytner Stanislav	321
Čecháček Martin, Ing.	320
Halásek Jaroslav	306
Šilhán Jan	278
Konupčík Štěpán	252
Větrovský Pavel	251
Toman Ladislav	237
Grůzová Marie	208
Strouhal Jan	208
Scherling Miloslav	202
Ševčík Miloslav	184
Mandát Antonín	173
Sláma Pavel	167
Textl František, Ing.	166
Melichar Jiří	147
Zemánek Vlastimil	142
Horký Zdeněk	102
Stejskal Josef	84
Kašná Ludmila	62
Kučera Karel	19
Olžbutová Jaroslava	10
Dlab Vlastimil	

Janšta Josef	
Langerová Lenka, Dipl. Mgmt.	
Pátý František, Ing.	
Celkem	20145

Tabulka 4

Vývoj počtu chovů a odchovaných matek pro ostatní včelaře

Rok	Počet rozmnožovacích chovů	Odchováno matek	Počet šlechtitelských chovů	Odchováno matek	Celkem chovů	Celkem odchováno matek
2010			91			41 464
2011	63	16 745	69	27 058	132	43 803
2012	78	20 225	50	20 145	128	40 370